

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

EUROSUSTAV

DOKUMENT ZA SAVJETOVANJE UREDBA ESB-a O NAKNADAMA ZA NADZOR

PITANJA I ODGOVORI

SVIBANJ 2014.

1. ZAŠTO ESB UBIRE NAKNADU ZA NADZOR?

Na temelju [Uredbe o SSM-u](#)¹, ESB će ubirati godišnju naknadu za nadzor kako bi financirao svoje zadaće u vezi s Jedinstvenim nadzornim mehanizmom (SSM).

Naknada će obuhvaćati zadaće za koje je ESB odgovoran, to jest za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a, a koji je osnovan kako bi se:

- pridonijelo obnovi povjerenja u bankarski sektor putem neovisnoga, integriranog europskog nadzora za sve države članice sudionice
- osigurala sigurnost i pouzdanost bankovnog sustava europodručja i kako bi se u Europi povećala financijska integracija i stabilnost
- uskladile nadzorne prakse u korist banaka koje će nadzirati.

2. ŠTO SADRŽAVA NACRT UREDBE O NAKNADAMA ZA NADZOR I ZAŠTO JE POTREBAN?

Trošak nadzora nastao ESB-u snosit će banke koje se nalaze u državama članicama sudionicama. Rashod koji se odnosi na izvršenje nadzornih zadaća će se stoga financirati naknadama. Navedene će naknade ESB ubirati od banaka, na temelju važnosti banaka i rizika koje predstavljaju.

Uredba ESB-a o naknadama za nadzor opisuje način izračuna naknada za svaku banku.

¹ Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija.

3. KOJE ĆE KORISTI DONIJETI SSM?

Učinkovit i usklađeni nadzor nad svim bankama u državama europodručja i ostalim državama EU-a koje sudjeluju u SSM-u trebalo bi povećati povjerenje šire javnosti u bankarski sektor. Banke mogu na bolji način posredovati između štediša i zajmoprimaca koji žele izvršiti ulaganja koja bi mogla koristiti europskom gospodarstvu i stvaranju radnih mjesta. Štoviše, banke koje posluju u više od jedne države članice sudionice mogu ostvariti znatnu korist od postupnog usklađivanja pravila nadzora i pojednostavljenja nadzornog izvješćivanja. Kao posljednje, ali ne manje važno, SSM će pomoći u stvaranju jednakih mogućnosti za sve i na taj način će omogućiti učinkovitijim bankama lakše proširenje preko granica, a široj javnosti će omogućiti ostvarenje koristi od veće konkurencije i atraktivnije ponude bankarskih usluga.

4. NA KOGA ĆE SE UREDBA PRIMJENJIVATI?

SSM, koji čine ESB i nacionalna nadležna tijela obuhvaća svih, otprilike 6.000 banaka u europodručju. ESB je odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a u cijelosti, to jest u odnosu na značajne banke koje izravno nadzire i manje značajne banke koje neizravno nadzire. ESB će osigurati usklađenu provedbu jedinstvenih europskih pravila u suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima, koja su odgovorna za svakodnevni nadzor manje značajnih banaka. Shodno tome, sve banke pod nadzorom unutar SSM-a plaćaju godišnju naknadu za nadzor ESB-u.

Detaljnije, ESB će ubirati naknadu za nadzor od:

- banaka sa sjedištem u državama članicama sudionicama koje su države europodručja i u ostalim državama EU-a koje se žele pridružiti SSM-u
- podružnica koje je u državi članici sudionici osnovala banka koja se nalazi u državi članici nesudionici.

Za nadzirane grupe s više podružnica i društava kćeri koje posluju u jednoj ili više država članica sudionica, ESB će izdati samo jednu obavijest o naknadi, u načelu najvišem subjektu unutar vlasničke strukture u navedenim državama.

5. KOJE USLUGE BANKE DOBIVAJU ZA NJIHOVE NAKNADE ZA NADZOR?

ESB je odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SSM-a. Razina svakodnevnoga izravnog nadzora od ESB-a i uloga nacionalnih nadležnih tijela razlikovat će se prema veličini banaka i njihovom profilu rizika.

ESB je odgovoran za izravni nadzor značajnih banaka (koje su na temelju Uredbe o SSM-u definirane kao banke čija imovina premašuje 30 milijarda EUR ili predstavlja najmanje 20% BDP-a njihove matične države ili koje su zatražile ili dobile izravnu javnu financijsku pomoć od Europskog fonda za financijsku stabilnost (EFSF) ili Europskog stabilizacijskog mehanizma (ESM)). U svakoj državi sudionici pod izravnim će nadzorom ESB-a biti najmanje tri najznačajnije banke, bez obzira na njihovu apsolutnu veličinu. Većina rashoda, koji čine približno 85% ukupne godišnje naknade za nadzor (na temelju početnih procjena), nastat će i ubirat će se od navedenih kategorija banaka upravo za navedene izravne nadzorne zadaće.

Unutar SSM-a, nacionalna nadležna tijela izravno su odgovorna za svakodnevni nadzor manje značajnih banaka. Međutim, budući da je ESB odgovoran za ukupno funkcioniranje SSM-a, može dati opće upute nacionalnim nadležnim tijelima što se tiče nadzora manje značajnih nadziranih banaka i zadržat će istražne ovlasti nad svim nadziranim bankama.

Te ovlasti uključuju one za dodjelu i oduzimanje odobrenja, traženje informacija, provođenje istraga i nadzore na licu mjesta, za procjenu stjecanja kvalificiranih udjela i izricanje sankcija, kao i ovlast za provođenje izravnog nadzora nad manje značajnim nadziranim bankama kada je potrebno osigurati dosljednu primjenu visokih standarda nadzora.

Očekuje se da će takve zadaće neizravnog nadzora nad manje značajnim bankama predstavljati približno 15% godišnje naknade za nadzor te će se naplaćivati tim kategorijama banaka.

6. KOJE ĆE BANKE MORATI PLAĆATI NAKNADU ZA NADZOR ESB-U? POSTOJI LI RAZLIKA IZMEĐU ZNAČAJNIH I MANJE ZNAČAJNIH BANAKA?

Sve banke pod nadzorom unutar SSM-a obvezne su ESB-u plaćati godišnju naknadu za nadzor. Međutim, iznos koji će plaćati značajne banke i manje značajne banke bit će razmjerni naporu koji je ESB uložio u nadzor. Udio ukupnih rashoda nadzora koji će se nadoknaditi od manje značajnih banaka bit će znatno manji od udjela dodijeljenog značajnim bankama. Početne procjene pokazuju da će se približno 85% svih rashoda nadoknaditi od značajnih bankovnih grupa koje ESB izravno nadzire i da će samo 15% ukupnih troškova nadzora ESB-a biti naplaćeno od više od 5.800 manje značajnih banaka.

7. DO KOJE SE MJERE OD NACIONALNIH NADLEŽNIH TIJELA OČEKUJE DA SMANJE SVOJE NAKNADE NA NADZOR?

SSM je sustav nadzora banaka unutar kojega nacionalna nadležna tijela igraju važnu ulogu. Za značajne banke pod izravnim nadzorom ESB-a, nacionalna nadležna tijela će surađivati s ESB-om i pomagati mu u pripremi i provedbi svih akata koji se odnose na nadzorne zadaće ESB-a.

Osim toga, nacionalna nadzorna tijela će i dalje biti odgovorna za svakodnevni nadzor manje značajnih banaka na temelju općih uputa ESB-a. Navedeni napori nacionalnih nadležnih tijela stvaraju troškove koje naknada ESB-a za nadzor ne pokriva.

Naposljetku, nacionalna nadležna tijela doprinose učinkovitim i razmjernom donošenju odluka svojim sudjelovanjem u Nadzornom odboru.

Naknada ESB-a za nadzor ne utječe na pravo nacionalnih nadležnih tijela da ubiru naknade u skladu s nacionalnim pravom za troškove nastale tijekom izvršavanja nadzornih aktivnosti, uključujući zadaće izvan opsega Uredbe o SSM-u kao što je zaštita potrošača i sprečavanje pranja novca. Navedeno pravo uključuje troškove nastale zbog suradnje s ESB-om i pružanja pomoći ESB-u u izvršenju njegovih nadzornih zadaća.

8. KOJE ĆE RASHODE ESB NADOKNADITI PUTEM NAKNADA ZA NADZOR?

Godišnji rashodi koje će ESB nadoknaditi putem svojih naknada za nadzor prvenstveno će se sastojati od izravnih troškova novih poslovnih područja koja su osnovana za provođenje zadaća SSM-a. Dvije glavne uprave bit će odgovorne za izravan nadzor značajnih banaka, jedna glavna uprava za neizravni nadzor manje značajnih banaka i jedna glavna uprava koja će izvršavati horizontalne zadaće za obje kategorije banaka. Osim toga, osnovano je poslovno područje koje pokriva makrobonitetne zadaće vezane uz SSM i Tajništvo Nadzornog odbora.

Naposljetku, nove funkcije SSM-a dobivaju razne pomoćne usluge koje pruža ESB. Povezani troškovi bit će uvršteni u naknadu za nadzor. Takve usluge uključuju najam prostora, upravljanje ljudskim potencijalima, administrativne usluge, planiranje proračuna i kontrola, računovodstvene, pravne usluge te usluge interne revizije, statističke usluge i usluge informacijske tehnologije. ESB će razvijati postojeće pomoćne infrastrukture kako bi navedene usluge pružio na učinkovit način, u korist SSM-a.

9. ŠTO JE S TROŠKOVIMA NASTALIMA U PRIJELAZNOJ FAZI?

ESB će naplatiti naknadu nadziranim bankama za rashode nastale od datuma kada ESB preuzima operativnu odgovornost za nadzor, to jest u studenome 2014. Rashodi nastali tijekom prijelazne faze prije tog datuma, kao što su troškovi pokretanja SSM-a i troškovi za sveobuhvatnu procjenu nastali ESB-u neće biti naplaćeni nadziranim bankama.

10. KAKO ĆE SE POJEDINAČNE NAKNADE IZRAČUNAVATI?

Uredba o SSM-u predviđa postavljanje naknada na najvišu razinu konsolidacije unutar država članica sudionica, koje će se temeljiti na objektivnim kriterijima koji se odnose na važnost i profil rizika banke u pitanju, uključujući imovinu ponderiranu rizikom.

Godišnja naknada za nadzor koju će plaćati svaka nadzirana banka bit će zbroj najnižega sastavnog dijela naknade za sve banke, koji je 10% iznosa koji će se naplatiti, i promjenjivog sastavnog dijela naknade. Za najmanje značajne banke, čija je ukupna aktiva manja od 10 milijarda EUR, najniži sastavni dio naknade bit će prepolovljen.

Za dodjelu promjenjivog sastavnog dijela naknade predviđeno je da ukupna aktiva banke služi kao pokazatelj važnosti nadzirane banke, a ukupna izloženost rizicima za mjerenje njezinog profila rizika uvrštenjem njezine imovine ponderirane rizikom.

Naknada ESB-a naplaćivat će se godišnje, a plaćanje se predviđa najranije 1. srpnja. Naknada će pokrivati predujam koji se temelji na odobrenom proračunu za rashode u tekućoj godini. ESB će izvršiti povrat viška ili će naplatiti manjak između unaprijed naplaćenog iznosa za prethodnu godinu i stvarnih rashoda nastalih u prethodnoj godini.

11. KAKO NADZIRANE BANKE MOGU IZRAČUNATI SVOJU GODIŠNJU NAKNADU ZA NADZOR?

ESB će učiniti dostupnima sve informacije potrebne bankama za procjenu njihove godišnje naknade za nadzor.

ESB će na svojim mrežnim stranicama objaviti:

- a) odluku Upravnog vijeća o ukupnom iznosu godišnjih troškova nadzora koji će se naplatiti svakoj kategoriji nadziranih banaka, to jest značajnim i manje značajnim bankama
- b) ukupan iznos ukupne aktive banke i ukupne izloženosti rizicima po kategoriji nadziranih banaka
- c) metodologiju korištenu za izračun naknade za nadzor.

Nadzirane banke će moći procijeniti svoje godišnje naknade za nadzor korištenjem navedenih objavljenih informacija zajedno s njihovim faktorima naknade (ukupna aktiva i ukupna izloženost rizicima), koje predmetne nadzirane banke dostavljaju. ESB će objaviti detalje izvođenja pojedinačnih faktora naknada za svaku nadziranu banku ili grupu banaka u svakoj obavijesti o naknadi koja će se izdati.

12. KOLIKO NAKNADA ESB OČEKUJE DA ĆE NAPLATITI U 2015.?

Predviđa se da će godišnji rashodi za 2015. biti u visini od 260 milijuna EUR. Navedeni se rashodi mogu okvirno podijeliti na 60% za troškove osoblja, 10% za troškove u vezi s prostorom i 30% za ostale rashode poslovanja kao što su troškovi putovanja, savjetovanja i IT usluga.

13. KADA ĆE ESB POČETI IZDAVATI RAČUNE NADZIRANIM BANKAMA?

Prva obavijest o naknadi će se izdati u lipnju 2015. i bit će plativa u roku od 30 dana. Prva obavijest će uključiti rashode za posljednja dva mjeseca 2014. zajedno s predujmom za 2015.

14. ŠTO ĆE SE DOGODITI AKO BANKE NE PLATE SVOJU NAKNADU ZA NADZOR?

U slučaju djelomičnog ili neizvršenog plaćanja do datuma dospjeća, ESB će pokrenuti postupak praćenja te će obavijestiti Banku u pitanju o neplaćenom iznosu. Kamate na dospjeli, a neisplaćeni iznos će se zaračunavati svakodnevno od datuma kada je iznos dospio prema glavnoj stopi refinanciranja ESB-a plus 8 postotnih bodova.

15. KAKO ESB OČEKUJE DA ĆE SE TROŠKOVI NADZORA S VREMENOM RAZVIJATI?

ESB se još uvijek nalazi u prijelaznoj fazi i razvija svoju nadzornu funkciju. Razina dugoročne ravnoteže ukupnih rashoda nadzora ESB-a bit će prisutna tek u srednjoročnom razdoblju. U svakom slučaju, nadzirane banke mogu očekivati da će ESB provoditi stabilno upravljanje financijama i nadzor proračuna u svim rashodovnim područjima. Trenutačna najbolja procjena ESB-a za 2015. iznosi 260 milijuna EUR godišnjeg troška.

Iako opseg nadzora ESB-a može uključivati aktivnosti koje bi trebale biti privremene i/ili na koje se odnose znatne godišnje promjene, ESB će nastojati ograničiti bilo kakve troškovne kolebljivosti, kako bi smanjio njihov utjecaj na naknade za nadzirane banke na najmanju moguću mjeru.

16. AKO NOVA BANKA DOBIJE ODOBRENJE ZA RAD TIJEKOM GODINE HOĆE LI JOJ NAKNADA BITI NAPLAĆENA ZA CIJELU GODINU? AKO BANKA PRESTANE POSLOVATI TIJEKOM GODINE, HOĆE LI IMATI PRAVO PODNIJETI ZAHTJEV ZA POVRAT?

Svaka nadzirana banka obvezna je platiti iznos za dio godine u kojemu je bila obuhvaćena SSM-om.

Novoodobrene banke će stoga biti obvezne platiti naknadu za nadzor koja pokriva razdoblje od datuma izdavanja odobrenja do 31. prosinca te godine. Na sličan način, banka čije je odobrenje opozvano bit će obvezna platiti naknadu za nadzor koja pokriva razdoblje od 1. siječnja do datuma kada odobrenje prestaje. Naknada za nadzor izračunat će se u odnosu na broj cijelih mjeseci tijekom kojih je nadzirana banka bila pokrivena. Takav pristup izračuna naknade na proporcionalnoj osnovi primjenjuje se i u slučaju prelaska iz kategorije značajnih banaka u kategoriju manje značajnih i obratno. Ako se status nadzirane banke promijeni nakon što je cjelokupna izračunana naknada već plaćena, ESB će izvršiti povrat nadziranoj banci ili će izdati dodatni račun, ovisno o slučaju.

17. HOĆE LI SE NAKNADE NAPLAĆIVATI BANKAMA KOJE SE NALAZE U DRŽAVAMA ČLANICAMA IZVAN EUROPODRUČJA KOJE SE MOGU PRIDRUŽITI SSM-U?

Države članice EU-a čija valuta nije euro mogu sudjelovati u SSM-u uspostavljanjem bliske suradnje između nacionalnoga nadzornog bankarskog tijela navedenih država članica izvan europodručja i ESB-a. Nadzirane banke koje se nalaze u tim državama također će biti obvezne plaćati naknade za nadzor ESB-u.

18. KOME SU SSM I ESB ODGOVORNI ZA NAKNADE ZA NADZOR?

ESB je za svoje zadaće odgovoran Europskom parlamentu i Vijeću. ESB je dužan podnositi redovna izvješća i odgovarat će na pitanja koja postavi Europski parlament i nacionalni parlamenti u vezi s njegovim nadzornim aktivnostima.

Predsjednica Nadzornog odbora predstaviti će godišnje izvješće o nadzornim aktivnostima ESB-a Europskom parlamentu i Euroskupini, što će uključivati podatke o iznosu naknada za nadzor. Međuinstitucijskim sporazumom između Europskog parlamenta i ESB-a potvrđeno je da će godišnje izvješće obuhvaćati način izračunavanja naknada za nadzor, zajedno s proračunom ESB-a za njegove nadzorne zadaće.

Informacije o naknadama za nadzor, uključujući objašnjenje načina na koji se izračunavaju također će biti objavljeni na mrežnim stranicama ESB-a.

19. HOĆE LI SE OKVIR NAKNADE PONOVRNO OCJENJIVATI ZA NEKOLIKO GODINA?

ESB će provesti pregled okvira naknada, posebice metodologije i kriterija za izračunavanje godišnje naknade za nadzor koja će se naplatiti svakom nadziranom subjektu i grupi, najkasnije do 2017.

20. KAKVE SE POVRATNE INFORMACIJE MOGU OČEKIVATI OD POSTUPKA SAVJETOVANJA?

Javno savjetovanje o uredbi ESB-a o naknadama za nadzor bit će otvoreno od 27. svibnja do 11. srpnja 2014. ESB će održati javnu raspravu o dokumentu za savjetovanje 24. lipnja 2014. u prostorijama ESB-a u Frankfurtu na Majni. Mrežni prijenos javne rasprave bit će dostupan na mrežnim stranicama ESB-a nakon događaja.

Nakon javnog savjetovanja, ESB će objaviti zaprimljene primjedbe zajedno s ocjenom i sažetkom odgovora. Uredba ESB-a o naknadama za nadzor stupit će na snagu prije nego što ESB preuzme svoje nadzorne zadaće 4. studenoga 2014.